ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ CARL OTTO LENZ της 13ης Δεκεμβρίου 1989 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Α — Πραγματικά περιστατικά

1. Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε στο Δικαστήριο το Hoge Raad der Nederlanden αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (στο εξής: Σύμβαση [1]).

2. Το 1984 η εταιρία Kongress Agentur Hagen GmbH με έδρα το Ντύσελντορφ (στο εξής: εταιρία Hagen GmbH) συνήψε με την εταιρία Zeehaghe BV σύμβαση σχετικά με την κράτηση δωματίων ξενοδοχείου στη Χάγη. Η εταιρία Hagen GmbH ενέργησε ιδίω ονόματι αλλά κατ' εντολήν και για λογαριασμό της εταιρίας Garant Schuhgilde e.G., με έδρα το Ντύσελντορφ (στο εξής: εταιρία Schuhgilde). Η κράτηση ακυρώθηκε, η δε εταιρία Zeehaghe BV ενήγαγε την εταιρία Hagen GmbH ενώπιον του Rechtbank της Χάγης και ζήτησε αποζημίωση λόγω μη εκπληρώσεως, εκ μέρους της εναγομένης, των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση.

3. Στο πλαίσιο παρεμπίπτοντος ζητήματος, το οποίο αφορούσε κυρίως την ύπαρξη αρμοδιότητας του Rechtbank, η εταιρία Hagen GmbH ζήτησε, επικουρικώς, υποβάλλοντας αίτηση προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, να προσεπικληθεί η εταιρία Schuhgilde υπό την ιδιότητά της ως εντολέα. Το Rechtbank απέρριψε το αίτημα αυτό, με την αιτιολογία ότι δεν μπορούσε να κρίνει επί της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή αφού καμία από τις δύο ενδιαφερόμενες εταιρίες δεν είχε την έδρα της στο έδαφος των Κάτω Χωρών. Δεδομένου ότι υπήρχε κίνδυνος να ανακύψουν δυσκολίες διαδικαστικής φύσεως στο πλαίσιο της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, το εν λόγω δικαστήριο θεώρησε ότι ήταν πιθανή η καθυστέρηση της επιλύσεως της διαφοράς της κύριας δίκης, έκρινε δε ότι δεν μπορούσε να απαιτήσει από την εταιρία Zeehaghe να δεχθεί την καθυστέρηση αυτή.

4. Το Gerechtshof της Χάγης επικύρωσε, κατ' έφεση, την απόφαση του Rechtbank και προσέθεσε ότι το άρθρο 6 της Συμβάσεως προβλέπει απλώς τη *δυνατότητα* υποβολής αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, χωρίς να υποχρεώνει το δικαστήριο να δεχθεί την αίτηση αυτή.

5. Κατόπιν της ασκήσεως αναιρέσεως, το Hoge Raad ζήτησε από το Δικαστήριο να αποφανθεί προδικαστικώς επί τριών ερωτημάτων, προκειμένου το ίδιο να μπορέσει να αποφανθεί ως προς την αρμοδιότητα του επιληφθέντος δικαστηρίου και το παραδεκτό της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή.

6. Στην ανάλυση που θα ακολουθήσει, θα εξετάσω, στο μέτρο που είναι αναγκαίο, τις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων μερών. Κατά τα λοιπά, παραπέμπω στο περιεχόμενο της εκθέσεως για την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

1 — JO 1972, L 299, σ. 32.

Β — Ανάλυση

1. Όσον αφορά το ερώτημα Α

7. Η διατύπωση του ερωτήματος Α έχει ως εξής:

« Στην περίπτωση που ο εναγόμενος, ο οποίος έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους, ενάγεται, δυνάμει του άρθρου 5, αρχή και περίπτωση 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών ενώπιον δικαστηρίου άλλου συμβαλλομένου κράτους, παρέχει το άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως των Βρυξελλών στο δικαστήριο αυτό την αρμοδιότητα να κρίνει επί αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή που υποβάλλει ο εναγόμενος κατά προσώπου το οποίο έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους διαφορετικού από το κράτος του εν λόγω δικαστηρίου; »

8. Με άλλες λέξεις, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά αν ένα δικαστήριο μπορεί να θεωρηθεί αρμόδιο βάσει της ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας που απορρέει από το άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως, όταν η διεθνής δικαιοδοσία του ως προς την εκδίκαση της αγωγής στηρίζεται επίσης σε διάταξη προβλέπουσα ειδική βάση διεθνούς δικαιοδοσίας (εν προκειμένω, το άρθρο 5, αρχή και περίπτωση 1, της Συμβάσεως) ή αν αυτό μπορεί να συμβεί μόνον όταν η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου ως προς την εκδίκαση της αγωγής στηρίζεται στον γενικό κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 2 της Συμβάσεως.

9. Στο πλαίσιο της κύριας δίκης, μόνον η εταιρία Zeehaghe τάχθηκε υπέρ της στενής ερμηνείας του κανόνος διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι που κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις στο Δικαστήριο τάχθηκαν υπέρ μιας ευρείας ερμηνείας, η οποία δεν λαμβάνει υπόψη τη διάταξη στην οποία στηρίζεται η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου ως προς την εκδίκαση της αγωγής.

10. Κανένα στοιχείο του κειμένου του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως δεν επιτρέπει στενή ερμηνεία της εν λόγω διατάξεως. Το άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2, επιτρέπει την προσεπίκληση, ως δικονομικού εγγυητή, προσώπου που έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους ενώπιον του δικαστηρίου της κύριας δίκης, χωρίς να διακρίνει αν η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου προς εκδίκαση της αγωγής απορρέει από το άρθρο 2 ή από το άρθρο 5 της Συμβάσεως. Το άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2, αναφέρεται απλώς στο « δικαστήριο της κύριας δίκης » και όχι, π.χ., στο « αρμόδιο κατά το άρθρο 2 δικαστήριο »· μια τέτοια διατύπωση θα ήταν, ωστόσο, απαραίτητη προκειμένου να μπορεί να υποστηριχθεί στενή ερμηνεία.

11. Δεδομένου ότι οι διατάξεις του άρθρου 6 της Συμβάσεως αποβλέπουν στο να καταστήσουν δυνατή την υπαγωγή συναφών αιτήσεων στο ίδιο δικαστήριο προς αποφυγή της εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων, καθοριστικό στοιχείο από πλευράς ερμηνείας του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, αποτελεί ο ουσιαστικός σύνδεσμος μεταξύ του αντικειμένου της αγωγής και της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή. Συνεπώς, δεν έχει σημασία ποια είναι η βάση της διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου ως προς την εκδίκαση της αγωγής.

2. Ερώτημα Β

12. Το ερώτημα Β έχει ως εξής:

« Πρέπει το άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως των Βρυξελλών να νοηθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει στο δικαστήριο να συναινέσει στην προσεπίκληση του δικονομικού εγγυητή, εκτός αν συντρέχει η περίπτωση της εξαιρέσεως που προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη; »

13. Το ερώτημα αυτό θέτει το ζήτημα αν το παραδεκτό αιτήσεως προσεπικλήσεως του

δικονομικού εγγυητή πρέπει να εκτιμάται μόνο ενόψει του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως ή αν η αίτηση πρέπει να πληροί πρόσθετες προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου.

14. Κατά την άποψη της εταιρίας Hagen GmbH, της γαλλικής κυβερνήσεως και της κυβερνήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, το παραδεκτό της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή πρέπει να κρίνεται μόνο βάσει του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως. Κατά την άποψη αυτή, το άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2, πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς και χωρίς αναφορά σε διατάξεις του εθνικού δικαίου. Οι ανωτέρω υποστηρίζουν ότι υπέρ της απόψεως αυτής συνηγορούν και επιχειρήματα απτόμενα της οικονομίας της δίκης και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης. Αν η αίτηση προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή μπορούσε να απορριφθεί για άλλους λόγους πλην της διαπιστώσεως κακοβουλίας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 6, περίπτωση 2, ο αιτών θα ήταν ενδεχομένως αναγκασμένος να προσφύγει σε δύο δικαστήρια δύο διαφορετικών συμβαλλομένων κρατών, πράγμα το οποίο θα συνεπαγόταν επιπλέον έξοδα, καθυστερήσεις και κινδύνους. Κατά τις ανωτέρω παρατηρήσεις, τα συμβαλλόμενα κράτη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν στους διαδίκους πλήρη δικαστική προστασία όταν ένα δικαστήριό τους έχει διεθνή δικαιοδοσία. Η προστασία αυτή δεν μπορεί να περιορίζεται με την εφαρμογή εθνικών δικονομικών κανόνων.

15. Η Επιτροπή, αντιθέτως, εξέθεσε δύο εναλλακτικές απόψεις όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως. Κατά την *πρώτη άποψη*, η ύπαρξη διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου αποτελεί μόνο *μία* από τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή. Το ζήτημα της υπάρξεως διεθνούς δικαιοδοσίας πρέπει καταρχάς να κριθεί με αναφορά στο άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2· στη συνέχεια, όμως, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να ελέγξει αν η αίτηση πληροί επίσης τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι διατάξεις του εθνικού δικονομικού δικαίου.

16. Ωστόσο, με τη *δεύτερη* άποψη που εξέθεσε, η Επιτροπή τάχθηκε με τη γνώμη της εταιρίας Hagen GmbH και των δύο ενδιαφερομένων κυβερνήσεων.

17. Στις γραπτές της παρατηρήσεις, η Επιτροπή εξέφρασε την προτίμησή της για τη δεύτερη άποψη. Εξήγησε ότι η λύση αυτή έχει το πλεονέκτημα της απλότητας, στο μέτρο που τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που αναγνωρίζεται στα εθνικά δικαστήρια καθορίζονται σαφώς από την ίδια τη Σύμβαση, και προσέθεσε ότι η δεύτερη άποψη προσφέρει τις μεγαλύτερες πιθανότητες ομοιόμορφης εφαρμογής του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως.

18. Η Επιτροπή, ωστόσο, άλλαξε γνώμη κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας και εξήγησε για ποιους λόγους προτιμούσε εφεξής την πρώτη άποψη.

19. Πράγματι, η απλότητα της δεύτερης απόψεως της Επιτροπής, η οποία συμπίπτει τελικά με τις παρατηρήσεις των άλλων ενδιαφερομένων μερών, είναι ελκυστική. Αρκεί το εθνικό δικαστήριο να εξετάζει αν συντρέχει περίπτωση της εξαιρέσεως που προβλέπεται ρητώς στο άρθρο 6, περίπτωση 2, και να κρίνει, στη συνέχεια, παραδεκτή την αίτηση προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή βάσει της Συμβάσεως και μόνο.

20. Ωστόσο, μια διεξοδικότερη εξέταση του προβλήματος αποκαλύπτει τις αδυναμίες της απόψεως αυτής. Πρέπει, ασφαλώς να γίνει δεκτό, σε πρώτη φάση, ότι η αρχή της ασφάλειας του δικαίου στην κοινοτική έννομη τάξη και οι σκοποί στους οποίους αποβλέπει η Σύμβαση, δυνάμει του άρθρου 220 της Συνθήκης το οποίο αποτελεί το νόμιμο έρεισμά της, επιβάλλουν την εξασφάλιση της ισότητας

και της ομοιόμορφης εφαρμογής όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση για τα συμβαλλόμενα κράτη και για τους ενδιαφερομένους ιδιώτες, ανεξαρτήτως των σχετικών κανόνων που ισχύουν στην έννομη τάξη των εν λόγω κρατών. Από αυτό έπεται ότι η Σύμβαση πρέπει να υπερισχύει των εσωτερικών διατάξεων που είναι ασυμβίβαστες με αυτή [2].

21. Ωστόσο, η υπεροχή της Συμβάσεως ισχύει, καταρχήν, μόνο εντός των ορίων του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής της ή, ενδεχομένως, του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής των διατάξεών της. Πρέπει, επομένως, να καθοριστεί, καταρχάς, το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως.

22. Το άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2, περιλαμβάνεται στις διατάξεις του τίτλου ΙΙ της Συμβάσεως, ο οποίος ρυθμίζει τα της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων. Το άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2, καθορίζει το δικαστήριο το οποίο είναι διεθνώς και κατά τόπον αρμόδιο να επιληφθεί αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή. Ωστόσο, η διεθνής και κατά τόπον αρμοδιότητα του δικαστηρίου αποτελεί ένα μόνο από τα στοιχεία που είναι δυνατόν να ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση του παραδεκτού μιας αιτήσεως και των οποίων μέρος μόνον ρυθμίζεται από τη Σύμβαση. Παραπέμπω σχετικά στην έκθεση Schlosser [3], η οποία περιέχει την εξής ανάλυση όσον αφορά την αίτηση προσεπικλήσεως [4] που προβλέπεται στο άρθρο 6, περίπτωση 2:

« Η έννοια της "προσεπικλήσεως" που προβλέπεται στο άρθρο 6, περίπτωση 2, αναφέρεται σ' ένα νομικό θεσμό που είναι κοινός στα νομικά συστήματα των αρχικών κρατών μελών με εξαίρεση την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Εντούτοις, ένας κανόνας δικαιοδοσίας που βασίζεται στη φύση πράξεως που θεωρείται ως προσεπίκληση δεν μπορεί να εφαρμοστεί αφεαυτού. Πρέπει αναγκαστικά να συμπληρωθεί με κανόνες που ορίζουν ποια είναι τα πρόσωπα που μπορούν να προσεπικληθούν, με ποια ιδιότητα και με ποιο σκοπό. Κατά συνέπεια, οι διατάξεις της Συμβάσεως δεν επηρεάζουν τους κανόνες δικαίου που ισχύουν ή που πρόκειται να ισχύσουν στα νέα κράτη μέλη σχετικά με την προσεπίκληση τρίτων. »

Προσθέτω ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, επιτρέπεται η προσφυγή σε εσωτερικούς δικονομικούς κανόνες για τη συμπλήρωση των διατάξεων της Συμβάσεως [5].

23. Παραπομπή σε εθνικούς δικονομικούς κανόνες υπάρχει και στο πρωτόκολλο που επισυνάπτεται στη Σύμβαση και το οποίο, δυνάμει του άρθρου 65, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Συμβάσεως. Το άρθρο V του πρωτοκόλλου ορίζει ότι η διεθνής δικαιοδοσία που προβλέπεται στο άρθρο 6, περίπτωση 2, για προσεπίκληση του δικονομικού εγγυητή ή άλλη προσεπίκληση δεν ισχύει για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Στο κράτος αυτό, κάθε πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος άλλου συμβαλλομένου κράτους μπορεί να προσεπικληθεί ενώπιον των δικαστηρίων κατ' εφαρμογήν των άρθρων 68, 72, 73 και 74 του Zivilprozeßordnung (γερμανικού κώδικα πολιτικής δικονομίας) σχετικά με την ανακοίνωση της δίκης.

2 — Βλέπε απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 1983, Ferdinand M. J. J. Duijnstee κατά Lodewick Goderbauer (228/82, Συλλογή 1983, σσ. 3663 και 3674 επ.).

3 — Εκθεση σχετική με τη σύμβαση προσχωρήσεως του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας στη Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς και στο πρωτόκολλο σχετικά με την ερμηνεία της από το Δικαστήριο (ελληνικό κείμενο: ΕΕ 1986, C 298, σ. 99).

4 — Η έννοια της προσεπικλήσεως δικονομικού εγγυητή εντάσσεται στην έννοια της αναγκαστικής παρεμβάσεως [βλέπε Jenard, Εκθεση σχετική με τη Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ελληνικό κείμενο: ΕΕ 1986, C 298, σ. 29)].

5 — Βλέπε απόφαση της 7ης Ιουνίου 1984, Siegfried Zelger κατά Sebastiano Salinitri (129/83, Συλλογή 1984, σσ. 2397 και 2408)· απόφαση της 2ας Ιουλίου 1985, Deutsche Genossenschaftsbank κατά SA Brasseries du Pêcheur (148/84, Συλλογή 1985, σσ. 1981 και 1992)· απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1988, Horst Ludwig Martin Hoffmann κατά Adelheid Krieg (145/86, Συλλογή 1988, σσ. 645 και 670).

24. Το προαναφερθέν άρθρο 73 του γερμανικού κώδικα πολιτικής δικονομίας περιέχει όντως διατάξεις σχετικά με τη διαδικασία της ανακοινώσεως της δίκης και προβλέπει ότι ο διάδικος οφείλει να καταθέσει δικόγραφο ζητώντας την ανακοίνωση της δίκης, στο οποίο να αναφέρεται, εν πάση περιπτώσει, ο λόγος για τον οποίο ζητείται η ανακοίνωση της δίκης.

25. Ασφαλώς, πρέπει να αναγνωριστεί ότι το άρθρο V δεν αφορά άμεσα την αίτηση προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, αλλά περιορίζεται να αναφέρει το σύστημα που αντικαθιστά την προσεπίκληση του δικονομικού εγγυητή στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Ανεξαρτήτως του ζητήματος του νομικού χαρακτηρισμού της παραπομπής του άρθρου V του πρωτοκόλλου, το άρθρο V αποτελεί τουλάχιστον ένδειξη περί του ότι μια αίτηση προς το δικαστήριο ανάλογη της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή μπορεί να εξαρτηθεί από διαδικαστικές προϋποθέσεις που δεν περιέχονται στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας της Συμβάσεως. Αυτό επιβεβαιώνει την άποψη ότι είναι δυνατόν οι διατάξεις του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως να μη ρυθμίζουν κατά τρόπο εξαντλητικό το ζήτημα του παραδεκτού της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή [6].

26. Από τα ανωτέρω συνάγεται, ως προσωρινό συμπέρασμα, ότι οι διατάξεις του άρθρου 6, περίπτωση 2, της Συμβάσεως περί διεθνούς και κατά τόπον δικαιοδοσίας δεν καθιστούν δυνατή την αυτόματη κρίση περί του παραδεκτού της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, δεδομένου ότι το παραδεκτό μπορεί να εξαρτάται, επιπλέον, από εσωτερικούς κανόνες ασχέτους προς το θέμα που ρυθμίζει το άρθρο 6, περίπτωση 2. Μεταξύ αυτών, μπορούν να αναφερθούν υπό τύπον παραδείγματος διατάξεις περί του τύπου και της προθεσμίας της υποβολής της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, καθώς και ουσιαστικές διατάξεις που διευκρινίζουν μέχρι ποιου βαθμού απαιτείται να πιθανολογούνται τα γεγονότα τα οποία φέρονται ως συνιστώντα τον « σύνδεσμο » της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή με το αντικείμενο της υποθέσεως της κύριας δίκης.

6 — Η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, στην εισαγωγή της αναλύσεως της υπό κρίση υποθέσεως, υποστήριξε ανάλογη άποψη, αναφέροντας ότι η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται μεν από το άρθρο 6, περίπτωση 2, της Συμβάσεως, το δικαστήριο όμως υποχρεούται να κάνει δεκτή την αίτηση προσεπικλήσεως δικονομικού εγγυητή *« στο μέτρο που πληρούνται, επιπλέον, και οι προϋποθέσεις του εθνικού δικονομικού δικαίου »*. Το μόνο, όμως, συμπέρασμα που συνάγει η εν λόγω κυβέρνηση από τη διαπίστωση αυτή είναι ότι η Σύμβαση δεν θίγει τους εθνικούς κανόνες περί *εφαρμογής* της διαδικασίας κατά τρίτου· έκρινε, ωστόσο, όταν το ζήτημα αυτό έπρεπε να διακριθεί από το ζήτημα κατά πόσον η αίτηση προσεπικλήσεως πρέπει να *γίνεται δεκτή* όταν υφίσταται διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου ως προς αυτή δυνάμει της Συμβάσεως. Πάντως, η εν λόγω κυβέρνηση έδωσε στο ερώτημα αυτό καταφατική απάντηση.

27. Στην ανάλυσή μου σχετικά με το ερώτημα Γ θα εξετάσω σε ποιο βαθμό οι ίδιες οι εθνικές διατάξεις περί παραδεκτού πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται υπό το φως της Συμβάσεως.

3. Ερώτημα Γ

28. Η διατύπωση του ερωτήματος Γ έχει ως εξής:

« Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ανωτέρω υπό Β ερώτημα: μπορεί το δικαστήριο να εφαρμόσει τους δικονομικούς κανόνες της εθνικής του νομοθεσίας προκειμένου να κρίνει κατά πόσο πρέπει να γίνει δεκτή αίτηση αδείας για την προσεπίκληση του δικονομικού εγγυητή, ή μήπως από τις διατάξεις της Συμβάσεως των Βρυξελλών πρέπει να νοηθεί ότι το δικαστήριο οφείλει να εξετάσει την αίτηση αυτή υπό το φως κριτηρίων διαφορετικών από εκείνα που θεσπίζει το εθνικό δικονομικό του δίκαιο και, αν ναι, ποια είναι τα κριτήρια αυτά; »

29. Το γεγονός ότι, όπως ανέφερα προηγουμένως, όσον αφορά τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, οι οποίες δεν αφορούν τη διεθνή ή την κατά τόπον δικαιοδοσία, είναι δυνατή η προσφυγή σε διατάξεις του εθνικού δικονομικού δικαίου δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι η προσφυγή αυτή δεν εξαρτάται από κανέναν όρο. Πράγματι, η εφαρμογή εθνικών δικονομικών κανόνων δεν μπορεί να περιορίζει

την πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων της Συμβάσεως[7]. Από αυτό έπεται ότι προσφυγή σε προϋποθέσεις του παραδεκτού που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο δεν είναι δυνατή όταν οι προϋποθέσεις αυτές άπτονται θεμάτων τα οποία ρυθμίζονται ρητώς[8] ή εμμέσως από τη Σύμβαση.

30. Μολονότι δεν είναι δυνατό να παρατεθεί εδώ εξαντλητικός κατάλογος παραδειγμάτων, πρέπει να αναφερθούν δύο παράγοντες που διαδραμάτισαν ορισμένο ρόλο στην υπό κρίση υπόθεση. Το Rechtbank έκρινε ότι η αίτηση προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή ήταν απαράδεκτη διότι ο τρίτος που έπρεπε να προσεπικληθεί δεν είχε την έδρα του στο κράτος του επιληφθέντος δικαστηρίου και διότι η προσεπίκλησή του θα καθυστερούσε την εξέλιξη της διαδικασίας στην κύρια δίκη.

31. Ακόμα και αν επιτρεπόταν να ληφθούν υπόψη τέτοιες περιστάσεις δυνάμει των εθνικών δικονομικών κανόνων, αυτό αντιβαίνει στο πνεύμα και τον σκοπό του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως. Εφόσον το άρθρο 6 αναφέρεται σε πρόσωπα τα οποία έχουν την κατοικία τους στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους, αποκλείει κάθε διαφορετική μεταχείριση μεταξύ προσώπων τα οποία έχουν την κατοικία τους σε διαφορετικά συμβαλλόμενα κράτη. Συνεπώς, η απόρριψη της αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή δεν μπορεί να στηριχθεί στο γεγονός ότι οι προσεπικαλούμενοι τρίτοι είναι εγκατεστημένοι σε συμβαλλόμενο κράτος διαφορετικό από το κράτος του δικαστηρίου της κύριας δίκης. Ομοίως, για την προσεπίκληση τρίτων ως δικονομικών εγγυητών, αρκεί οι τρίτοι να έχουν την έδρα τους σε ένα από τα συμβαλλόμενα κράτη.

32. Από τα ανωτέρω έπεται, επίσης, ότι οι καθυστερήσεις της διαδικασίας, οι οποίες μπορούν ακριβώς να προκύψουν λόγω του ότι οι διάδικοι είναι εγκατεστημένοι σε διαφορετικά συμβαλλόμενα κράτη, δεν μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά τη στάθμιση των συγκρουομένων συμφερόντων των διαδίκων της κύριας δίκης.

Γ — Συμπέρασμα

33. Καταλήγοντας, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα ερωτήματα που του υπέβαλε το Hoge Raad der Nederlanden:

« 1) Σε περίπτωση που ο εναγόμενος, ο οποίος έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους, ενάγεται, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, αρχή και περίπτωση 1, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, ενώπιον δικαστηρίου άλλου συμβαλλομένου κράτους, το δικαστήριο αυτό είναι επίσης αρμόδιο, δυνάμει του άρθρου 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως, να κρίνει επί αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, η οποία υποβάλλεται κατά προσώπου το οποίο έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους διαφορετικού από το κράτος του δικαστηρίου της κύριας δίκης.

7 — Βλέπε απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1988, 145/86, ως ανωτέρω.

8 — Βλέπε απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 1983, 288/82, ως ανωτέρω.

2) Το άρθρο 6, αρχή και περίπτωση 2, της Συμβάσεως έχει την έννοια ότι, κατά την εξέταση του παραδεκτού αιτήσεως προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, επιτρέπεται η προσφυγή, συμπληρωματικώς, σε εθνικούς δικονομικούς κανόνες, εφόσον οι κανόνες αυτοί δεν αφορούν τη διεθνή ή κατά τόπο δικαιοδοσία του δικαστηρίου της κύριας δίκης.

3) Η προσφυγή, συμπληρωματικώς, σε εθνικούς δικονομικούς κανόνες δεν πρέπει να περιορίζει την πρακτική αποτελεσματικότητα της ρυθμίσεως της Συμβάσεως όσον αφορά το παραδεκτό των αιτήσεων προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή. Ειδικότερα, η σχετική κρίση δεν μπορεί να στηριχθεί στο γεγονός ότι ο εγγυητής έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους διαφορετικού από το κράτος του δικαστηρίου της κύριας δίκης. »